

ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်သစ်ကို
ထူထောင်ခဲ့သည့် ထာဝရခေါင်းဆောင်

သန်းရှစ်ရာ ၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

စိုးသွေး
(မြန်မာပြန်)

စာရေးသူ၏ မရေးမဖြစ်ရေးရသော အမှာ စာ

စာဖတ်ခြင်းအားဖြင့် ဘဝကို ထွန်းတောက်ပြောင်းလဲစေနိုင်၏ ။
စာအုပ်စာပေသည် စိတ်ခွန်အားကိုပေးသည် ။ ဘဝ၏
မီးရှူးတန်းဆောင်ဖြစ်သည် ။ စာအုပ်စာပေမှ သဘောတရား၊
အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆကောင်းများ ရရှိစေနိုင်သည် ။

စာရေးသူ၏ ဘဝကို ပြောင်းလဲစေခဲ့သော စာအုပ်တစ်အုပ် ကတော့
ကမ္ဘာ့စစ်တုဘုရင်ဟု ကျော်ကြားသော နပိုလီယန်ဘိုနာဘတ်၏
အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ဖြစ်သည် ။ ထိုစာအုပ်ကိုဖတ်ပြီးနောက်
စာရေးသူသည် နပိုလီယန်ကဲ့သို့ ကြိုးစားချင်စိတ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၏
။ နပိုလီယန်ကဲ့သို့ မဖြစ်မနေ လုပ်တတ်သော စိတ်ဓာတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၏
။ နပိုလီယန်ကဲ့သို့ ကြီးမားသော မျှော်မှန်းချက်၊ ရည်မှန်းချက်များ
ဖြစ်ပေါ်လာသည် ။

ထို စိတ်ဓာတ်၊ ထိုဇွဲတို့ သည် စာရေးသူအား နာရီများ စွာ
တစုစိုက်စိုက်ဇွဲနဲ့နှင့် လုပ်တတ် သောအကျင့်ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သဖြင့်
စာရေးသူသည် ကြီးမားသော စာပေတာဝန်များကို
ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည် ။ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ အဘိဓာန် အကြီး၊ အသေး၊
အလတ်များကိုပြုစုနိုင်ခဲ့ သည် ။ စာရေးသူ၏ ဆန္ဒမှာ လူငယ်များကို
စိတ်ခွန်အားပေးစေမည့် စာပေများကို မဖြစ်မနေ ဖတ်စေချင်သည် ။
ထိုသို့စာရေးသူ ဖတ်စေချင်သော စာအုပ်များ အနက်တွင်
“သ န်း ရှ ဖ် ရာ ၏ ဥက္ကကြီးမော်”စာအုပ်သည် လည်း

တစ်အုပ်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ။ ဤစာအုပ်၌ ပြည်သူ့တရုတ်ပြည် သစ်ကို ထူထောင်သူ ရဲဘော် မော်စီတုန်း၏ လုံ့လ၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲ၊ သတ္တိ၊ အားမာန်၊ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆ၊ အမူအကျင့်များကို မျက်ဝါးထင်ထင် သိမြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း၏ အဆိုအမိန့်များ သည် လေးစားနာယူဖွယ် အလွန်ကောင်းသည်။ ။

“သဘောတရားမပါသော လက်တွေ့လုပ်ရပ်သည် အကန်းနှင့်တူပြီး လက်တွေ့လုပ်ရပ် မပါသော သဘောတရားသည် အကျိုးနှင့်တူသည်။”

“တွေဝေငေး မောစရာတွေကို အသာထားပြီး ဦးနှောက်ကို အလုပ်ပေးထားပါ။”

“ထက်မြက်အောင် ဆည်းပူး၊ ပြောင်မြောက်အောင်လေ့ကျင့်ပြီး ပြည်သူ့ကို အလုပ်အကျွေး ပြု။”

“တော်လှန်ရေးဆိုတာ ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲ မဟုတ်သလို စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်လည်း မဟုတ်ဘူး။ ။ ပန်းချီကားချပ်တစ်ခု မဟုတ်သလို ဇာတိုးပန်းထိုးတစ်ခုလည်း မဟုတ်ဘူး။ ။ ရှေ့ကို တိုးရာမှာ ညင်ညင်သာသာလေး၊ တရွေ့ရွေ့၊ ကနွဲ့ကလျ၊ ထောက်ထားစာနာ၊ ယဉ်ကျေး ပျူငှာ၊ ရိုးသားစွာ၊ ဣန္ဒြေရှိရှိ ရှေ့တိုးဖို့ မဟုတ်ဘူး။ ။ တော်လှန်ရေးဆိုတာ လူတန်းစား တစ်ရပ်က အခြားလူတန်းစားတစ်ရပ်ကို အုံကြွပြီး တွန်းလှန်ဖယ်ရှားခြင်း ဖြစ်တယ်။”

ဂျပန်ကျူးကျော်စစ်၊ ပြည်တွင်းစစ် ကာလတစ်လျှောက်လုံး၌ တပ်တီရဲဘော်များကို အားတက်စေသည့် အဆိုအမိန့်များကို ပြောဟောခဲ့သည်။ ။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း စံနမူနာပြု ပြုမူကျင့် ကြံခဲ့သည်။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊
သေနင်္ဂဗျူဟာဆရာ၊ အတွေးအခေါ် ပညာရှင်-စသည် ဖြင့်
ဘက်ပေါင်းစုံတွင် ထူးချွန်ထင်ရှားသည် ။ ကဗျာဖွဲ့ရာတွင်
ပြောင်မြောက်သကဲ့ သို့ အတွေးအခေါ်များက လေးနက်ပြီး
သေနင်္ဂဗျူဟာတွင် အလွန်ကျွမ်းကျင်သည် ။

မော်စီတုန်းရေးခဲ့သော ကဗျာများကို ယနေ့ထက်တိုင်အောင်
ပြည်သူတရားတို့ ပြည်၌ အတန်းငယ်များ တွင် ပြဋ္ဌာန်းစာအဖြစ်
ပြဋ္ဌာန်းထားသည် ။ သေနင်္ဂဗျူဟာကျမ်း၊ သဘောတရားရေးရာကျမ်း
များ သည် ကမ္ဘာအနှံ့ ပျံ့နှံ့ကျော်ကြားခဲ့သည် ။

“ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်သူအပေါ်မှာ ယုံကြည်မှုရှိရမယ်။ ပါတီအပေါ်မှာ
ယုံကြည်မှုရှိရမယ်၊ ဒါဟာ ပဓာနကျတဲ့ မူနှစ်ရပ်ဖြစ်တယ်။
ဒီမူနှစ်ရပ်ကို သံသယရှိနေရင်တော့ ဘာကိုမှ ကျွန်ုပ်တို့ ပြီးစီးအောင်
လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး ” ...

ဟူ၍ “စာအုပ်နီလေး”ဟု ကျော်ကြားသော
တော်လှန်ရေးအတွေးအခေါ်စာအုပ်တွင် မော်စီတုန်းက ဆိုညွှန်းခဲ့သည်
။

ရဲဘော်မော်စီတုန်းသည် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏
ပထမဦးဆုံးသော ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည် ။ မတ်လ (၂၀)ရက်၊ ၁၉၄၃ ခုနှစ်မှ
စက်တင်ဘာ (၉)ရက် ၁၉၇၆ ခုနှစ်အထိ (၃၃)နှစ်နှင့် (၁၇၃)ရက်ထိ
ပါတီဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယူခဲ့သည် ။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ဟု
တလေး တမြတ် ဆိုညွှန်းခေါ်ဝေါ်ကြသည် ။

ပြောက်ကျားစစ်ကာလအတွင်း မော်၏ “တစေ့စေ့ချွေ

ရေရှည်တိုက်”ဆိုသော ဆောင်ပုဒ်သည်
အလွန်ထူးခြားထိရောက်ခဲ့သည် ။ “လက်ဦးမှုယူ၊ ရန်သူမောပမ်း တို့
တိုက်ခိုက်၊ ရန်သူဆုတ်ခွာ တို့ ထက်ကြပ်လိုက်”ဟူသော
ပြောက်ကျားစစ် အဆိုအမိန့်များ သည် တပ်နီတော်အဖို့ အထူး တန်ဖိုး
ထားလေးစားစရာ သဘောတရားများ ဖြစ်သည် ။

(၁၂.၁၂.၂၀၁၁)

* * *

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ရေးသားခဲ့သော စာအုပ်များ
ပြောက်ကျားစစ်(၁၉၃၇)
လက်တွေ့(၁၉၃၇)
ပဋိပက္ခ(၁၉၃၇)
နော်မန်ဘက်သွန်း အမှတ်တရ(၁၉၃၉)
ဒီမိုကရေစီသစ်(၁၉၄၀)
စာပေနှင့် အနုပညာအမြင်(၁၉၄၂)
ပြည်သူကို အလုပ်အကျွေးပြု(၁၉၄၄)
တောင်တွေကို ရွှေ့ပြောင်းလိုတဲ့ သူမိုက်အဖိုးအို(၁၉၄၅)
သေနင်္ဂီဗျူဟာကျမ်း(၁၉၄၅)
ပြည်သူလူထုအတွင်း ပဋိပက္ခကို
မှန်ကန်စွာကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေး(၁၉၅၇)

* * *

မော့ကို သည် သို့ မြင်သည် သဘောထားကြီးမြတ်သူ

ပါတီအတွင်း၌ မော့ကို အကြီးအကျယ် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သူ
ပါတီခေါင်းဆောင် သုံးယောက်ရှိခဲ့၏ ။ တစ်ယောက်ကား လီလီဆန်း။
ကူမင်တန်တို့ ၏ ထောက်ခံမှုကို ရယူပြီး မော့ကို နှစ်ရှည်လများ
ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လာဖူးသည် ။ သို့သော် မော် အစိုးရဖွဲ့နိုင်သောအခါ
အလုပ် သမားဌာန ဝန်ကြီးနေရာတွင် နေရာပေးသည် ။ ဒုတိယ မော်
ဆန့်ကျင့်ရေး သမားတစ်ယောက်ကား ဝမ်မင်းဖြစ်သည် ။
စောစောပိုင်းကာလတွင် အာဏာလုရန်ပင်ကြိုးစားအားထုတ်ဖူးသည် ။
သူသည် ကူမင်တန်များ ၏ ထောက်ခံမှု ရခဲ့သူ ဖြစ်၏ ။ မော်က
ဝမ်မင်းအား ပါတီဆန့်ကျင်ရေး သမားအဖြစ်လည်း
သတ်မှတ်ထားသည် ။ သို့သော် ဝမ်မင်းသည် ဗဟိုကော်မတီဝင်
အမြဲဖြစ်နေခဲ့ ၏ ။ မော်က သူ့အား “ရဲဘော်”ဟု ပင် ခေါ်ပေသည် ။

တတိယ မော်ဆန့်ကျင်ရေးသမားကား ချိန်ကောတောင်ဖြစ်သည် ။
ချန်အား မော်ပြုမူပုံသည် စတာလင်က ထရော့စတီးနောက်သို့
လိုက်ခိုင်းစေပုံနှင့် ခြားနားလွန်းစွာ၊ ခရီးရှည်ချီတက်၍
ဆုတ်ပေးရစဉ်အတွင်း ချန်သည် ပါတီအတွင်း
လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုတစ်ရပ်ကို ဦးဆောင်ခဲ့ဖူး သည် ။ ပါတီကို
နှစ်ခြမ်းကွဲအောင် ခွဲသူဖြစ်ပြီး သဘောချင်းဆန့်ကျင်သော
မော့ဘက်တော်သားများကို ရာနှင့်ချီသတ်ပစ်သည် ဟု ကြားရဖူးသည် ။
ခရီးရှည်ချီတက်ခြင်း လမ်းဆုံးသို့ရောက်သောအခါ ချန်အား ယင်အန်း၌

ဗဟိုကော်မတီမှ ထုတ်ပယ်ခဲ့သည်။ ။ အနောက် မြောက်နယ်စပ်ဒေသ အစိုးရအဖွဲ့၏ ဒုတိယသဘာပတိအဖြစ်မူ ဆက်လက်ထားရှိသည် ဟု ဆိုသည်။ ။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် မူ ချန်သည် နယ်စပ်ကိုဖြတ်ကျော်ပြီး ကူမင်တန်တို့ နှင့် ပူးပေါင်းလိုက်သည်။ ။ သူထွက်မပြေးနိုင်အောင် ပစ်ခတ်ခဲ့သဖြင့် သူ့သက်တော်စောင့် သေနတ်ထိမှန်ခဲ့ရသည် ဟု ချန်ကစွပ်စွဲသည်။ ။ သို့သော် မော်ပြေပြအချက်အရ ချန်၏ သက်တော်စောင့်မှာ သေနတ်မမှန်ရုံမက စစ်တပ်တွင် အရာရှိအဖြစ် ယခုတိုင် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည် ဟု ဆိုသည်။ ။

စစ်ကြီးပြီးသွားသည် တွင် ချန်သည် စစ်ပြေးအဖြစ် ဟောင်ကောင်သို့ ထွက်ပြေးသည်။ ။ ချန်၏ ကျန်းမာရေးမကောင်းဟု ကြားရသည် တွင် ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်တွင် သားသမီးများ နှင့်အတူ နေထိုင်ကျန်ရစ်သော ချန်၏ ဇနီးအား မော်က အခေါ်လွှတ်သည်။ ။ လင်ယောက်ျား အတိဒုက္ခ ရောက်နေချိန်မျိုးတွင် ဇနီးသည် သည် လင့်အနီးတွင် ရှိနေအပ်သည် ဟု မော်က ပြောပြီး ဟောင်ကောင်သို့ လိုက်သွားဖို့ အကြံပေးသည်။ ။ ချန်၏ ဇနီးက လိုက်သွားရန် သဘောတူသောကြောင့် ငွေကြေးအလုံအလောက် ထောက်ပံ့၍ ကလေးများ နှင့်တကွ ဟောင်ကောင်သို့ စေလွှတ် ခဲ့သည်။ ။

ကျွန်တော်ကမေးသဖြင့် ထိုအကြောင်းအချက်များမှန်ကန်ကြောင်း အတည်ပြုပြောဆို ကာရယ်လျက် “ဒါနဲ့ များ တောင်ဗျာ . . .၊ မစ္စတာဒါးလက်စ်က ကျုပ်တို့ ကွန်မြူနစ်တွေဟာ လင်တကွဲ သားတကွဲဖြစ်အောင် ဖန်တီးပြီး အိမ်ထောင်စုတွေကို ဖြိုခွဲတယ်လို့ စွပ်စွဲနေသေးတယ်” မော်ကဆိုသည်။ ။

သွေးမဆာတတ်သူ

ရှည်ကြာသော တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း၌ အလွန်သော့သွမ်းဆိုးယုတ်သည့် ရာဇဝတ်ကောင်များကို တရားနည်းလမ်းတကျ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းများ မပြုနိုင်ဘဲ သုတ်သင်ခဲ့ရ သည် များ ရှိ ဖူးသည် ။ သည် အတွက် မော့တွင် လည်း တာဝန်ရှိသည် ဟု ဆိုနိုင်သည် ။ သို့သော် မော်သည် သွေးဆာ၍ ဖြစ်ခြင်းမျိုးကား မဟုတ်ချေ။

“တော်လှန်ရေးဆိုတာက ညစာထမင်း ဖိတ်ကျွေးသလိုမျိုး၊ စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ် သီကုံးရသလိုမျိုး၊ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ရေးဆွဲသလိုမျိုး၊ ကိုယ့်စိတ်ကူးလေးနဲ့ ကိုယ် ပန်းထိုးနေရသလို မျိုးနဲ့ တော့ ဘယ်တူနိုင်ပါ့မလဲဗျာ။ တော်လှန်ရေးဆိုတာက ညင်ညင်သာသာ၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့၊ ချမ်းချမ်းမြေ့မြေ့၊ ကြင်ကြင် နာနာ၊ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနဲ့ ဘယ်လို ဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ”ဟူ၍ တောင်သူလယ်သမားသူပုန်များအား တစ်ခါ ပြောဖူးသည် ။

မပေါ်လွင်စေချင်သူ

မော်သည် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ၌ အဆိုတစ်ခုတင်သွင်းဖူးသည် ။ မည်သည့် မြို့ရွာကိုမှ သူ့နာလည်၊ သို့မဟုတ် အသက်ထင်ရှားရှိသူ အခြားသူတစ်ဦး တစ်ယောက်၏ အမည်မှ ညံ့ခေါ်ခြင်းမပြုရန် အဆိုပင်။ သူ့မွေးနေ့ကျင်းပခြင်းကိုလည်း တားဆီးခဲ့သူ ဖြစ်သည် ။

ဇာတ်တူသား မစားသူ

ပေါ်လစီ ဗျူ ရိုအတွင်း၌ မော်သည် အပြင်းအထန်
အတိုက်အခံပြုခြင်းများကို ခံရဖူးသည် ။ အရေးနိမ့်

အလျှော့ပေးရခြင်းများ လည်း ရှိဖူးသည် ။ မော်သည်
သူ့အတိုက်အခံများကို သတ်ပစ်သည် ဟူ၍ မူ မကြားရဖူးချေ။

လူတန်းစားညှဉ်လူတန်းစားအမြင်ကို စွန့်သူ

ကျောင်းသားဘဝအချိန်က ကျွန်တော့်စိတ်၌
ပညာတတ်လူတန်းစားသာ အသန့်ရှင်းဆုံး၊ လယ်သမားတို့ သည်
အလွန်ညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့သည် ဟု အယူအဆရှိခဲ့ဖူးသည် ။

တော်လှန်ရေးသမားဘဝရောက်တော့မှ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်
အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ တော်လှန်ရေးတပ်မတော်သားတွေနှင့်
တစ်တန်းတစ်စားတည်းရှိလာ၍ ကျွန်တော်က တနေ့တခြား ပိုပြီး
ရင်းနှီးလာသလို သူတို့ ကလည်း ကျွန်တော့်အပေါ် ပိုပြီး
ရင်းနှီးလာခဲ့သည် ။ သည် တွင် မှ ကျွန်တော့်တွင်
ကိန်းအောင်းနေခဲ့ဖူးသော နေရှင်ပေါက်စနှင့် ပညာတတ်ညှဉ်များ
ပျောက်သွားတော့သည် ။ သည် တွင် မှ တကယ်တမ်း ညစ်ပတ်သူများ
သည် မိမိကိုယ်မိမိ မပြုပြင်ရသေးသော ပညာတတ်များ ဖြစ်၍
လယ်သမားနှင့် အလုပ်သမားလူတန်းစားမှာ မူ သူတို့ လက်တွင်
ရွံ့ဘယ်လောက် ပေနေပေနေ၊ သူတို့ ခြေထောက်တွေ၌ ရွံ့ဘယ်လောက်
ပေကျံနေပေကျံနေ တကယ်တမ်း သန့်ရှင်းသူများ ဖြစ်သည် ဟု
သဘောပေါက်လာသည် ။ လူတန်းစားအမြင်ကို ပြောင်း ပစ်ဖို့
လိုအပ်ပါသည် ဟု မော်က ရေးသားဖူးသည် ။

ပစ္စည်းမဲ့များ နှင့် မကင်းကွာသူ

မော်သည် သူ့သတင်းကို သူယူသူ ဖြစ်၏ ။ ပျမ်းမျှအားဖြင့်
တစ်နှစ်လျှင် လေးလသာ ပီကင်း တွင် နေသည် ။
ကျန်ရှစ်လတာအတွင်း တစ်ပြည်လုံး၏ တနံတလျားကို ခရီးဆန့်သည် ။

မြို့ကြီးများ ကိုမှန်မှန်ရောက်သလို ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များ နှင့်
မပြတ်ထိတွေ့သည် ။ ပါတီတွင်း အောက်ခြေ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်
မပြတ်ဆက်သွယ်သည် ။ အစိုးရ၏ စီမံကိန်းသစ်၊ ဘုံအဖွဲ့၊ စက်ရုံ၊
ကလေးထိန်း ဌာန၊ သူငယ်ထိန်းဌာန၊ သူငယ်တန်းကျောင်းနှင့်
ပညာပေးအလုပ်စခန်းများ သို့လည်း အနှံ့ရောက် ဖြစ်သည် ။
အချိန်အချက်မပြု၊ တင်ကြိုအကြောင်းမကြားဘဲနှင့် လယ်တောများ ၊
စက်ရုံကလေးများ ဆီသို့ ရောက်သွားတတ်ပြီး လယ်သမားများ နှင့်
ဆွေးနွေးသည် ။ သူတို့ နှင့် အတူ ရောနှော
စားသောက်သွားလေ့ရှိတတ်သည် ။

တာဝန်ကို လေးစားသူ

သူကို လူတိုင်းက လေးစားရှိကျိုးသော်လည်း မော့တွင်
သူရဲကောင်းဆန်လိုမှုများ ကျော်ကြားလိုမှုများ မရှိချေ။

ကျွန်တော်အဖို့ မူ မော်သည် စိတ်ဝင်စားစရာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပင်။
သူသည် ရိုးသားပွင့်လင်း သည် ။ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် ရယ်ရွှမ်းပတ်ရွှမ်း
နေတတ်သလည်း ဖြစ်သည် ။ စကားကို တိကျ ပွင့်လင်းစွာ
ပြောတတ်သလို နေပုံထိုင်ပုံသည် တရုတ်လယ်သမားများကဲ့သို့
ရိုးသားသည် ။

မော်သည် စကားပြောကောင်းသလောက် ထူးထူးခြားခြား
မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသူလည်း ဖြစ်သည် ။ စာရေးရာတွင် လည်း
ထူးချွန်သည် ။ သူ့ စားဝတ်နေရေးကိုမှ အလျဉ်းဂရုထားသူမဟုတ်။
ဖြစ်သလို ဝတ်စားနေထိုင်သည် ။ သို့သော် တာဝန်များကိုတော့
မေ့လျော့ခြင်းမရှိတတ်။ မမောနိုင် မပန်းနိုင်လုပ်နိုင်သူလည်း ဖြစ်သည်
။ စစ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတွင် သူမတူအောင်ပင် ကျွမ်းကျင်သည် ။

ထို့ကြောင့် စစ်ရေးစစ်ရာတွင် ဂျပန်များက သူ့အား
လေးစားစံထားခဲ့ရ၏။

ရောင့်ရဲလွယ်သူ

စင်စစ် မော်သည် သူ့ဘဝကိုသူ ရောင့်ရဲသူ၊ တပ်နီတော်သားများ
မခြား နေထိုင်ရခြင်းကို သဘောကျသူ ဖြစ်သည်။ ။ အနီများကို
ဆယ်နှစ်ကျော် ခေါင်းဆောင်မှုပေးလာသည့် သက်တမ်း
တလျှောက်တွင် နေရှင်ကြီးများ ၊ အစိုးရအရာရှိကြီးများ နှင့်
အခွန်ဝန်ကြီးများ ထံမှ အဖိုးတန် ပစ္စည်း အမြောက်အမြားကို
သိမ်းပိုက်ရရှိဖူးသော်လည်း မော့တွင် သူပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ် ထားရှိသည်
မှာ စောင်၊ ဖျာနှင့် ဝတ်စုံနှစ်ထည် အပါအဝင် အခြားအသုံးအဆောင်
အနည်းငယ်သာပင်။

မော်သည် တပ်နီတော်အကြီးအကဲ ကွန်မြူနစ်တို့ ၏
ဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ်သည်။ ။ သို့သော် သာမန်
တပ်နီသားကလေးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ပင် ကုတ်အင်္ကျီကော်လာတွင်
အနီတန်းကလေးနှစ်တန်းပါသည့် တံဆိပ်လောက်ကိုသာ
တပ်ဆင်ထား၏။

မော်သည် နေ့စဉ် ၁၃ နာရီ ၁၄ နာရီအထိ အလုပ်လုပ်သည်။ ။
တစ်ခါတစ်ရံ ညဉ့်နက်သန်း ခေါင်တိုင်အောင် အလုပ်လုပ်သည်။ ။
သို့သော် သူ့ကျန်းမာရေးသည် သံမဏိသားကဲ့သို့ ထုသား
ပေးသေးခံသည်။ ။

ခံစားတတ်သော နှလုံးသားရှိသူ

မော်သည် အတွေ့အကြုံတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ခံစားမှုရှိသူ

တစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏ ။ တိုက်ပွဲ တွင် ကျဆုံးခဲ့သော ရဲဘော်များ အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြရာတွင် သူ့မျက်လုံးတွင် မျက်ရည် ဝေ့နေတတ်ကြောင်း ကျွန်တော်တွေ့ရ၏ ။ ဟူနန်နယ်တွင် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသည့် ဘေးနှင့် ကြုံရ ခိုက်တုန်းက ဆူပူလှုပ်ရှားစဉ် ဆုံးရှုံးထိခိုက်မှုများကို ပြန်ပြောင်းပြောပြရာတွင် သူ့အသံသည် တိမ်၍ တိ မ် ၍ ဝင်သွားတတ်၏ ။ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာတစ်ခုတွင် ဒဏ်ရာရသော စစ်သားတစ်ဦးအား မော်သည် သူ ကုတ်အင်္ကျီကို ချွတ်ပေးခဲ့ဖူးကြောင်း တပ်နီတော်သားတစ်ယောက်က ပြန်ပြောပြ သည် ။ သူ၏တပ်နီတော်သားများ တွင် ဖိနပ်မရှိသောအခါ မော်ကလည်း ဖိနပ်စီးရန် ငြင်းဆိုသည် ဟု တပ်နီတော်သားတစ်ယောက်က ပြန်ပြောပြဖူးသည် ။

မော့်အား နှစ်လိုခင်မင်ဖွယ်ကောင်းသော လေးစားကြည်ညိုထိုက်သော ခေါင်းဆောင် ကောင်းပီသသော ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်အဖြစ် ကျွန်တော် ထင်မြင်လက်ခံသည် ။ ကျွန်တော့် ထင်မြင်ယူဆချက်များ မှန်ကန်ကြောင်းကိုလည်း အဖြစ်သနစ်များက သက်သေခံခဲ့ပြီ။

ဖြူစင်သောမနေ့၊ ဖော်ရွေသောဟန်ပန်ကို လှစ်ဟသော
အပြုံးကိုဆောင်လိုက်စဉ်။

မြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကို လှည့်လည်စစ်ဆေးနေသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

ပီကင်းမြို့
တိအန်မင်ရင်ပြင်တွင်
၁၉၄၉ ခု အောက်တိုဘာလ
(၁)ရက်နေ့၌
တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ
ဗဟိုပြည်သူ့အစိုးရ
ဖွဲ့စည်းပြီးချိန်၌
မြွက်ဟနေသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။

မဟိုကော်မီတီဌာနချုပ်
'ယင်အန်း' မှ ပီကင်းသို့
ရွှေ့ပြောင်းသည်တွင်
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အား
အမြောက်နှင့် သံချပ်ကာ
ယန္တရားတပ်နှင့်အတူ
တွေ့မြင်ရစဉ်
(၁၉၄၅ ခု၊ မတ်လ)

ခုနစ်ကြိမ်မြောက်
တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ
ကွန်ဂရက်တွင်
ဤသို့
တက်ကြွစွာတွေ့ရသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။
(၁၉၁၅ ခု၊ ဧပြီ)

‘ယင်အန်း’တွင် ရှိစဉ် ကွင်းဆင်းလေ့လာရင်း တောင်သူဦးကြီးများနှင့်
တရင်းတန်းတွေ့ရသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။

တပ်နီလူငယ်တပ်ဦး
တပ်ဖွဲ့ဝင်ကလေးများကို
စိတ်ရှည်လက်ရှည်
ရှင်းလင်းပြောဆိုနေသည့်
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။ (၁၉၃၉)

မြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်က ကူမင်တန်များကို
အောင်ပွဲခံပြီးနောက် ဗဟိုကော်မီတီပီကင်းသို့ ရောက်ရှိစဉ်တွင်
မိန့်ကြားနေသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်။
(၁၉၄၉ ခု၊ မတ်လ)

စစ်မဟာဗျူဟာအတွက်
စူးစိုက်အလုပ်များနေသူ
ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်။

တော်လှန်ရေးမီးလျှံများ
အကြားမှ

သံယောဇဉ်

မီးပွားလေးများ။

(တော်လှန်ရေးအတွက်

အသက်ကိုစတေးသွားသူ

ဇနီး 'ယန်ကိုင်းဟွေ့'အား

သားငယ်နှစ်ယောက်နှင့်

အတူ တွေ့ရစဉ်)

‘ယင်အန်း’ တွင်ရှိစဉ် ကြင်စဦးဇနီး ‘ချန်ချင်း’ နှင့်အတူ တွေ့ရသော
ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်။

‘သေခြင်းတရားဟူသည် သေသူ့အတွက် အကြောင်းမဟုတ်၊
ကျန်ရစ်သူများအတွက်သာလျှင် အကြောင်းဖြစ်သည်’ ဆိုသောစကားနှင့်
လျော်ညီစွာ ထာဝရ မနိုးထတော့သော အိပ်စက်ခြင်းမျိုးဖြင့်
အိပ်စက်သွားရချိန်တွင် ကျန်သူများက နောက်ဆုံးဂါရဝပြုရင်း
ပူဆွေး တသနေကြစဉ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်အတွက် သည်နှယ် ခြေဆည်မနိုင်
မျက်ရည်ဖြိုဖြိုကျကြစဉ်။

နိုးကြားတက်ကြွသော လူငယ်ထုကလည်း
သည်နှယ် ရှိုက်ကြီးတင် ငိုကြွေးနေကြစဉ်။

“တီအန်မင်” ရင်ပြင်တွင် ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့များနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး တွေ့ရစဉ်။

ပြည်တွင်းစစ်ကာလတွင် စစ်မဟာဗျူဟာအရ
'ယင်အန်း' မှ 'ဆန်းပေ' သို့ ဆုတ်ခွာခဲ့စဉ်။ (၁၉၄၇)

တော်လှန်ရေးဆိုတာက
ညာထမင်း ပိတ်ကျွေးသလိုမျိုး
စာစိစာကုံးတစ်ပုဒ် သိကုံးရသလိုမျိုး
ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲရသလိုမျိုး၊
ကိုယ်စိတ်ကူးလေးနဲ့ ကိုယ်
ပန်းထိုးနေရသလိုမျိုးနဲ့တော့
ဘယ်တူနိုင်ပါ့မလဲဗျာ...

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်

* * *

အပိုင်း-၁

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်၏ . . .

ပဒေသရာဇ် တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရေး

နယ်ချဲ့စနစ် ခုခံတွန်းလှန်ရေး

ဆိုရှယ်လစ်တည်ဆောက်ရေးခရီး

အစ နှင့် အဆုံး။

ရဲဘော်မော်စီတုန်း ကျောင်းသားဘဝ

* * *